

Kalastus Euroopassa

ISSN 1606-0873

nro 9

Lokakuu
2001

Asiakirjat

Turska ja kummeliturska: välttämättömiä toimenpiteitä

Pienimuotoista rannikko-
kalastusta Belgiassa
Kalastusmatka ravunpyyntialuksessa

Carole Boisson
Nainen ja kalastusaluksen kapteeni

Vesiviljely
Lupaava ala

Messut ja näyttelyt

Triesten simpukkakonferenssi 2001

Triestessä Pohjois-Italiassa järjestetään 18.-19. lokakuuta kansainvälinen simpukkakonferenssi, jossa keskitytään neljään pääaiheeseen, joita ovat simpukkakantojen tila, markkinoiden mahdollisuudet, rannikkoalueiden kehittäminen sekä terveys- ja hygieniäkysymykset, jotka ovat kaikki tärkeitä aiheita simpukanviljelyn tulevaisuuden kannalta.

Lisätietoja saa seuraavasta osoitteesta:

FAO Eastfish, P.O. Box 0896, UN Centre, Midtermolen 3, Copenhagen, Denmark.
Puh: (45-35) 46 71 80, faksi: (45-35) 46 71 81,
s-posti: fao@eastfish.org,
verkkosivut: www.eastfish.org

Victam Europe 2001 -messut

Nämä Utrechtissa Alankomaissa 6.-9. marraskuuta järjestettävät messut ovat yksi maatalouden elintarvikealan keskeisimmistä tapahtumista. Kalastuksen osalta se on tarkoitettu lähinnä vesiviljelijöille sekä elintarvikkeiden tuottajille, joille esitellään alan viimeisimpiä teknisiä saavutuksia. Vesieläinten ruokintaa koskeviin kysymyksiin on tarkoitus paneutua 6. marraskuuta järjestettävässä konferenssissa.

Lisätietoja saa seuraavasta osoitteesta:

Victam International B.V., P.O. Box 197, AD Nijkerk, The Netherlands.
Puh: (31-33) 246 44 04, faksi: (31-33) 246 47 06,
s-posti: expo@victam.com,
verkkosivut: www.victam.com

Kansainväliset kalamessut

Näiden Vilnan kaupungissa Liettuaissa 22.-24. marraskuuta järjestettävien kansainvälisten kalamessujen ohjelmistoon kuuluu mm. tutustumista eri messuosastoihin, tuotteiden maistelua sekä eri kalastusammatteja käsitteleviä näyttelyitä ja seminaareja. Lisäksi siellä voi tutustua vesiviljelyn ja jalostusteollisuuden uusiin saavutuksiin sekä laivanrakennukseen.

Lisätietoja saa seuraavasta osoitteesta:

Pramekspo, A. Vienuolio str. 8, Vilnius, Lithuania.
Puh: (370-2) 22 32 18, faksi: (370-2) 22 67 32,
s-posti: info@pramekspo.lt,
verkkosivut: www.pramekspo.lt

Hallinnolliset asiat

Seuraava Euroopan kalastusministerien neuvosto pidetään Luxemburgissa 22. lokakuuta.

Tässä numerossa ...

Sivu	2	Kalenteri
Sivu	3	Pääkirjoitus Toimet turskan ja kummeliturskan pelastamiseksi
Sivu	4	Kentältä Belgian rannikolla Yö ravunpyyntialuksessa
Sivu	6	Asiakirjat Turskan ja kummeliturskan välttämättömät elvytystoimet
Sivu	14	Muotokuva Kapteenina nainen
Sivu	15	Löytöjä Onko tulevaisuus sekaviljelyssä?
Sivu	16	Lyhyesti • Marokon aluevesillä pyytävillä Espanjan ja Portugalin kalastuslaivastoille luvassa lisää tukea • Turskanpyynti eilen ja tänään • Uusi yhteisymmärryspöytäkirja Mauritanian kanssa

Huomautus lukijoille

Voitte lähettää meille kommenttejanne ja ehdotuksianne osoitteeseen Euroopan komissio, kalastuksen pääosasto – Viestintä- ja tiedotusyksikkö Rue de la Loi 200 – B-1049 Bruxelles tai faksilla numeroon (32-2) 299 30 40 varustettuna merkinnällä Kalastus Euroopassa. – Sähköposti: fisheries-magazine@cec.eu.int

Kalastus Euroopassa on Euroopan komission kalastuksen pääosaston julkaisema aikakauslehti. Sitä jaetaan ilmaiseksi lehden tilaajille (tilauskuponki sivulla 12). **Kalastus Euroopassa** ilmestyy viisi kertaa vuodessa Euroopan unionin yhdellätoista virallisella kielellä. Lehti on luettavissa myös Internetissä kalastuksen pääosaston kotisivulla osoitteessa http://www.europa.eu.int/comm/fisheries/policies_en.htm.

Vastaava julkaisija: Euroopan komissio, kalastuksen pääosaston pääjohtaja.

Vastuuvapauslauseke: Vaikka kalastuksen pääosasto vastaakin lehden koko tuotannosta, se ei ole vastuussa yksittäisiin artikkeleihin sisältyvien tietojen oikeellisuudesta, artikkelien sisällöstä tai niissä esitetyistä näkökannoista. Mitkään tässä julkaisussa esitetyistä näkökannoista eivät ole – ellei toisin mainita – komission omia tai sen vahvistamia näkökantoja, eikä julkaisussa esitetyjä näkemyksiä voida pitää komission tai kalastuksen pääosaston omina näkemyksinä. Komissio ei myöskään vastaa julkaisuun sisältyvien tietojen oikeellisuudesta, eikä komissio eivätkä ketkään komission nimissä toimivat henkilöt ole vastuussa julkaisun mahdollisesta käytöstä.

© Euroopan yhteisöt, 2001

Tekstin jäljentäminen on sallittua, kunhan lähde mainitaan.

Kannen kuvat: © Lionel Flageul, Ifremer – O. Barbaroux

Toimet turskan ja kummeliturskan pelastamiseksi

Liikakalastus ja liian pienten kalojen kalastus ovat säilyttämistoimenpiteistä huolimatta verottaneet sukukypsien kalojen määrää EU:n vesillä. Joidenkin kalakantojen lisääntymiskyky on heikentynyt huomattavasti. Sukukypsiä demersaalisia kaloja (pohjakaloja) oli 1970-luvun alussa keskimäärin lähes kaksi kertaa enemmän kuin 1990-luvun lopulla.

Turskan ja kummeliturskan kannat ovat siinä määrin uhattuina, että neuvosto ja komissio ovat sopineet erityisten monivuotisten säilyttämistoimenpiteiden toteuttamisesta näiden lajien lisääntymismahdollisuuksien edistämiseksi ja kantojen palauttamiseksi sellaiselle tasolle, että ne kestävät varmasti kalastuksen aiheuttamat paineet.

Komissio vahvisti aiemmin tänä vuonna näiden kantojen suojeluun pyrkivät kiireelliset toimet, jotka ovat kuitenkin vasta ensiaskel kohti kantojen elpymistä. Toimia on täydennettävä laajapohjaisella ja pitkäkestoisella strategialla, joka perustuu tuoreimpiin tieteellisiin tietoihin.

Näin ollen komissio aikoo kuluvan vuoden lopulla esittää neuvostolle ja parlamentille ehdotuksia kalakantojen elvytystoimiksi, jotta pysyviä toimia koskevat päätökset voitaisiin tehdä ensi vuoden ensimmäisellä neljänneksellä.

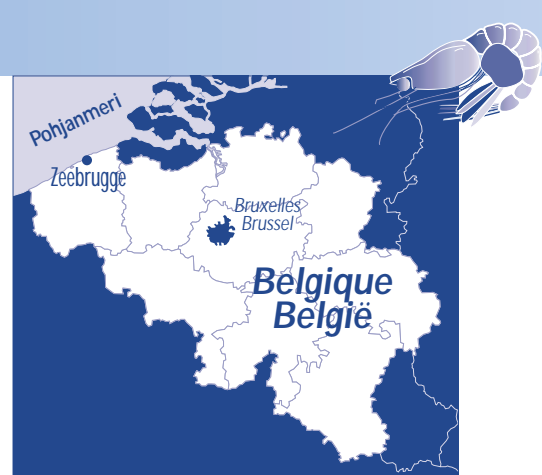
Asianomaiset sidosryhmät on otettu tiiviisti mukaan kiireellisten toimien toteuttamiseen, ja ne otetaan mukaan myös elvytysuunnitelmien valmisteluun.

Turskaa koskevat tekniset säilyttämistoimenpiteet on otettu käyttöön komission tekemällä muutoksella asiaa koskevaan EU:n lainsäädäntöön. Samanlaisiin toimiin aiotaan ryhtyä kummeliturskan kohdalla ennen joulukuuta, jotta voidaan varmistaa kummeliturskaa koskeviin kiireellisiin säännöksiin sisältyvien teknisten toimenpiteiden jatkuvuus.

Kyseisten kantojen maksimaalisen suojelun takaamiseksi olisi pitänyt sulkea kaikki turskan ja kummeliturskan todennäköiset pyyntialueet. Tällaisella toimella olisi kuitenkin ollut katastrofaaliset taloudelliset seuraukset valtaosaan kalastusalaa. Sen vuoksi komissio onkin pyrkinyt ottamaan käyttöön erityisiä säilyttämistoimenpiteitä nuorten turskien ja kummeliturskien suojelemiseksi mutta sallinut muiden lajien kalastuksen jatkumisen.

Komissio on hyvin tietoinen suurista uhrauksista, joita kalastusteollisuudessa on tehtävä. Näiden uhrauksien on jakauduttava tasapuolisesti eri kalastuslaivastojen välillä. Alukset, jotka pyytävät pääpyyntikohteittensa ohella myös turskaa ja kummeliturskaa joutuvat vähentämään kalastusponnistuksiaan siinä määrin kun ne aiheuttavat paineita näihin kantoihin.

EU on vaikeiden valintojen edessä. Vaikka kalastuselinkeinojen asema sekä sosiaaliset ja taloudelliset tekijät on otettava huomioon, liiallinen joustavuus vaarantaisi elvytystoimissa saavutetut tulokset, sillä pitkällä aikavälillä kalastuksen jatkuvuus riippuu juuri näistä elvytystoimista.

Belgian rannikolla

Yö

ravunpyyntialuksessa

Asannat-alus lähtee viitenä päivänä viikossa Zeebruggen satamasta viettääkseen yön merellä hietakatkarapujen pyynnissä. Aluksen kapteenina toimiva Franky on ruorissa. Kokeneet merenkävijät Etienne ja Peter kuuluvat niin ikään aluksen miehistöön. Kaikki kolme tuntevat meren ja sen oikut. Tuona iltana he tarkkailevat taivaanrantaan kohtalonomainen pilke silmäkulmassaan. Nouseva tuuli ennakoii myrskyä.

Asannat-aluksen lähtö peruttiin, sitten lähtöä lykättiin huonon sään takia, kunnes sen oli vihdoin määrä päästä matkaan torstai-iltana noin klo 19.00. Tämä olisi sen viimeinen pyyntimatka sillä viikolla ennen perjantai- ja lauantai-illan viikoittaista lepotaukoa. Sää tiedotuksessa ei ole sitten aamun ennustettu mitään matkan kannalta oleellista. Vain muutama alus on tänään nostanut ankkurinsa. Toisiaan vasten lyövät aallot erottuvat ulapalla selvästi. Myrskyisiä meri on osa kalastajan ammattia.

Asannat (nimi tarkoittaa "aina märkää") on 40 vuotta vanha ahventroolari, mutta se ei vaikuta niin vanhalta. Kolme vuotta sitten täysin kunnostettu alus on nimittäin varustettu täysin uudenaikaisilla navigointi- ja kalastuslaitteilla. Sen mukavuustaso ei tosin ole kehuttava, mutta riittävä. Makuuhytissä on neljä vaatimatonta makuulavaa, pöytä, kaksi penkkiä ja kasapäin elintarvikkeita. Keskuslämmitys ja televisio antavat hieman ylellisyyden tuntua.

Varustamon ainoalla hietakatkarapujen pyyntiin tarkoitettulla Asannat-aluksella harjoitetaan pienimuotoista rannikkokalastusta kuusi kuukautta vuodessa, kesäkuusta joulukuuhun. Loppuosan vuodesta sillä pyydetään kampeloja: kielikampeloja, punakampeloja ja piikkikampeloja. Laivanvarustaja omistaa

4 muuta ahventroolaria, joista kaksi suurinta on tarkoitettu kielikampelojen, punakampelojen ja rauskujen pyyntiin. Kolmannella aluksella pyydetään keisarihummereita.

Ainoa ravunpyyntialus

Asannat on myös ainoa katkaravunpyyntialus, joka saapuu joka aamu Zeebruggen satamaan. Vielä 10 vuotta sitten niitä oli viitisentoista, ja koko Belgian rannikolla niitä on jäljellä noin 20. Valtaosa ravunpyyntialuksista tekee 2 - 3 päivän pyyntimatkoja, jopa pidempiä. Kato selittyy uuden työvoiman puutteella: suurissa aluksissa paremmin palkatut nuoret lähtevät pienistä, vain päivän kestäviä pyyntimatkoja tekevästä aluksista silläkin uhalla,

että he joutuvat työskentelemään pitkiä ja raskaita pyyntimatkoja tekevässä aluksissa. Franky ja Etienne ovat molemmat kalastajien poikia ja väyjiä ja siten usein poissa kotoa. *"Kalastajilla on sekä fyysisesti että henkisesti hyvin raskas ammatti"*, Etienne vahvistaa katse suunnattuna aaltoihin. *"Tiedän, mistä puhun, sillä perheeni on joutunut kestämaan ammattiani pitkään. Mutta kun eläkeikä lähestyy, sitä haluaa hidastaa vauhtia."*

Osa kalastajista on EU:n myöntämien luopumispalkkioiden toivossa jopa myynyt aluksensa suurille, mutta ei välttämättä oman lähiseutunsa laivanvarustajille, eikä välttämättä edes belgialaisille.

Hietakatkaravut valmistetaan jo aluksessa niiden tuoreuden takaamiseksi.

Troolin tyhjennys: Frankyn, Etiennen ja Peterin totuudenhetki.

Tunnin matkattuaan kyseisen rannikkokais-taleen läpikotaisin tunteva Franky hidastaa vauhtia. Hän tietää, että veneen alta 8 tai 9 metrin syvyydestä löytyy kokonainen parvi hietakatkarapuja. Kuten säätiedotuksessa ennustettiin, meri on muuttunut myrskyisäksi ja keinuttaa alusta puolelta toiselle. *"Käyntimme muuttuu vakaammaksi, kun troolit ovat kastuneet"*, toteaa Franky, joka tietää mistä puhuu. Etienne ja Peter odottavat kannella merkkiä oranssiin öljykangastakkiin suojautuneina. Kumeassa metelissä kapteeni käynnistää laitteen, tangot levittäytyvät ja upottavat saman tien erityisillä verkonsilmillä varustetut troolit.

20 seuraavaa minuuttia miehistö valmistele aluksen kantta kääntämistä varten. Lajittelulaite huuhdellaan, keittoastia täytetään vedellä ja sälelaatikot pannaan paikoilleen. Frankyn ennustukset pitävät paikkansa, joten on toimittava nopeasti. Lukuisat meren pohjassa uiskentelevat meduusat pakottavat hänet nostamaan verkot puolen tunnin kuluessa silläkin uhalla, että saaliin paino voi hajottaa verkot. Trooleihin on joutunut useita kymmeniä kiloja katkarapuja, joiden joukossa on pieniä taskurapuja, kielikampeloja ja joukoittain meduusoja. Lajittelun hoitaa pitkälle kehitelty lajittelulaite, mutta matruusit päästävät valtaosan pyyntilajeihin kuulumattomista kaloista suoraan mereen. Yö tulee nopeasti. Radiosta ennustetaan edelleen huonoa säätä, mutta sen ennustetaan tyyntyvän aamuun mennessä.

Katkaravut keitetään jo aluksessa

Lajittelun ja pesemisen jälkeen katkaravut keitetään aluksessa merivedellä, johon lisätään suolaa. Peter valvoo rapujen keittämistä, ja hänen tarvitsee vain vilkaista niitä varmistukseen, koska ne ovat valmiita. Kun ravut ovat kiehuneet kolme minuuttia, hän nostelee ne astiasta suurella kauhalla pestäkseen ne uudelleen, nyt kylmällä vedellä. Seuraavaksi Etienne suorittaa käsin viimeisen lajittelun. Tämän jälkeen ravut asetellaan isoon seulaan, johon ne jätetään kuivumaan raikkaaseen tuuleen ennen niiden pakkaamista ja siirtämistä aluksen kylmiöön odottamaan seuraavana aamuna tapahtuvaa purkamista. Sitten on maistelun vuoro: ravut ovat herkullisimmillaan vielä hieman haaleina. Tällä välin troolit on jo laskettu takaisin mereen.

Sama operaatio toistuu joka yö enemmän tai vähemmän menestyksellisesti. Meduusat tekevät työstä kaksin verroin työläämpää ja väsyttävämpää. Varhain aamulla kalastajat ovat uupuneita mutta tyytyväisiä. Kalaonni on ollut suotuisa. Sitten alus rantautuu kannellaan noin 300 kilon katkarapusaalis. Nyt niistä saa hyvän hinnan kalahuutokaupassa: lähes yhdeksän euroa kilolta. Hinta vaihtelee suuresti ja voi laskea jo seuraavalla viikolla kysynnän, saaliin määrän ja sään mukaan. Otollisin kuukausi rapujen myynnille on joulukuu. Hietakatkaravut tuodaan seitsemän aikaan aamulla pakettiautoilla Zeebruggen suurimpaan kalahuutokauppaan, jossa ne pannaan myyntiin viimeistään 12 tunnin kuluttua niiden pyytämisestä. ■

Katkarapujen kuningatar

Hietakatkarapu (crangon) elää matalahkojen vesien pohjassa. Päivisin se elää hiekkaan kaivautuneena. Näin ollen sitä pyydetään lähinnä öisin, jolloin se on aktiivinen. Aiemmin sitä pyydettiin rannalta käsin haavilla tai hevosen vetämillä verkoilla. Menetelmä on yhä käytössä, mutta tällöin tarkoituksena on lähinnä viihdyttää turisteja, joten sillä ei ole juurikaan taloudellista merkitystä. Rapuja pyydetään nykyisin ahventrooleilla. Kanta on vakaa, eikä näköpiirissä ole sen ehtymistä. Kuluva vuosi 2001 on osoittautunut hyväksi pyyntivuodeksi. Euroopan unionin maista Belgia ja Alankomaat ovat erikoistuneet rapujen valmistukseen.

© Lionel Flageul

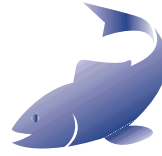
Turskan ja kummeliturskan välttämättömät elvytystoimet

Kansainvälinen merentutkimusneuvosto (ICES) varoitti viime vuoden lopulla Pohjanmeren ja Skotlannin länsipuolen turskakantojen sekä pohjoisen (Skagerrakin ja Biskajanlahden välisen alueen) kummeliturskakantojen romahduksen vaarasta (katso kuvio). Esimerkiksi Pohjanmerellä vain kolme kymmenestä turskasta saavuttaa sukukypsyyden (4 vuoden iän).

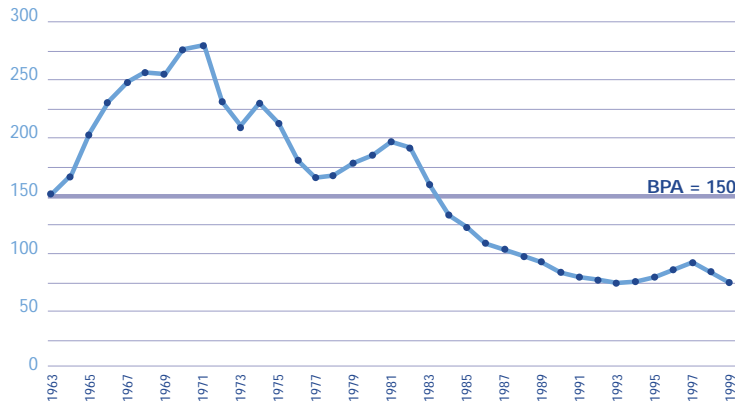
Kalastajat ovat olleet tietoisia ongelmasta, koska yhä useampi ei ole kyennyt täyttämään kyseisten lajien pyyntikiintiöitään. Ei siis ole yllätys, että asianomaiset pääsivät yhteisymmärrykseen tarpeesta toteuttaa sekä kiireellisiä että jatkuvia toimia uhanalaisten kalakantojen elvyttämiseksi. Neuvosto sopi joulukuussa 2000 komission kanssa pitämässään kokouksessa turskaa ja kummeliturskaa koskevien elvytystoimien toteuttamisesta.

Seuraavassa artikkelissa tarkastellaan syitä, joiden vuoksi näiden toimien toteuttamista vaaditaan, mitä ne pitävät sisällään sekä niiden toteuttamisessa huomioon otettavia rajoitteita.

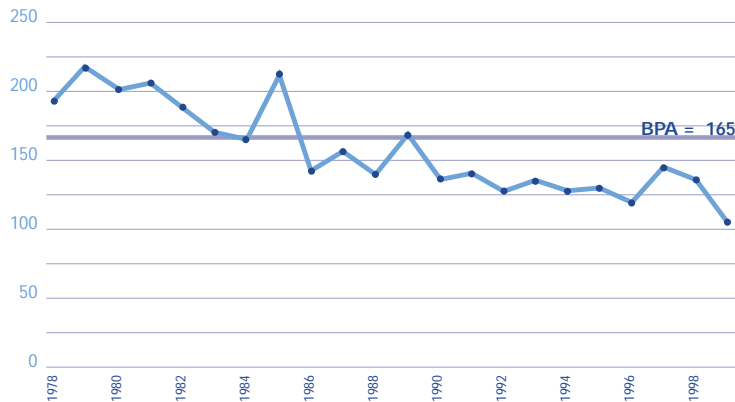
Pohjanmeren turskaemokalojen ja pohjoisen kummeliturskaemokalojen populaatioiden kehitys (tuhansissa tonneissa)

Turska

Kummeliturska

BPA: Biomassa ennaltavarautuvan lähestymistavan mukaan

Turskaa ja kummeliturskaa pyydetään eri kalastusalueilta

Turskaa ja pohjoisen kummeliturskaa pyydetään eri alueilta, joten ne vaativat erilaiset kalastusalueet. Turskaa pyydetään demersaalisisilla alueilla (joilla pyydetään pohjalajeja), joilla käytetään nuottaa ja kiinteää verkkoa (Pohjanmerellä ja Brittien saarten länsiosassa) sekä alueilla, joilla pyydetään muita pohjalajeja kuten koljaa, valkoturskaa, punakampelaa, kielikampeloja, keisarihummeria, merikrotteja sekä lasikampelaa. Turskaa pyydetään Yhdistyneen kuningaskunnan, Alankomaiden, Ranskan, Belgian, Saksan ja Tanskan kalastusalueilla.

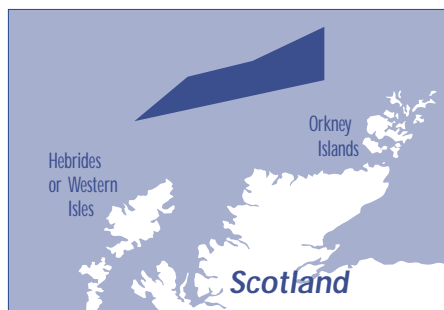
Pohjoisen kummeliturskaa pyydetään nuotalla, kiinteällä verkolla ja siimalla lähinnä Irlannin, Ranskan ja Espanjan atlantinpuoleisilla vesillä kalastavilla aluksilla. Kummeliturskaa pyydetään satunnaisesti myös troolareilla, jotka pyytävät keisarihummereita tai kampeloja. Kummeliturskaa pyytävät Ranskan, Espanjan, Irlannin ja Yhdistyneen kuningaskunnan alukset.

Se, että sekä turskaa ja kummeliturskaa pyydetään muiden lajien pyyntiin keskittyvillä alueilla tarkoittaa sitä, että elvytystoimien on katettava myös nämä muut alueet, kunhan toimilla ei estetä kalastuksen jatkuvuutta.

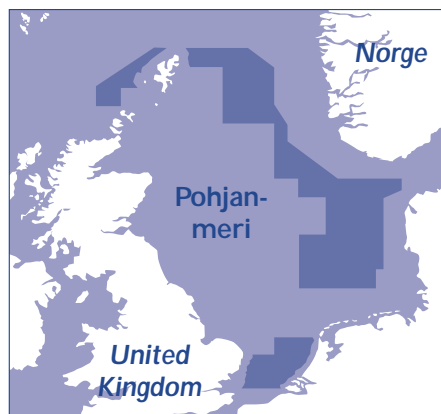
Käynnissä olevat toimet

Viime vuoden lopulla laskettiin ensimmäisenä toimenä turskan ja kummeliturskan vuosittaista pyyntikiintiötä. Kalastusministerien neuvosto asetti viime joulukuussa pitämässään kokouksessa suurimmat sallitut saaliskiintiöt (TAC), jotka olivat alhaisempia kuin koskaan aiemmin. Pohjanmeren turskan pyyntikiintiötä vähennettiin 40 prosenttia, Skotlannin länsipuolella pyydetävän turskan 50 prosenttia ja pohjoisen kummeliturskan lähes 50 prosenttia edellisen vuoden kiintiöistä.

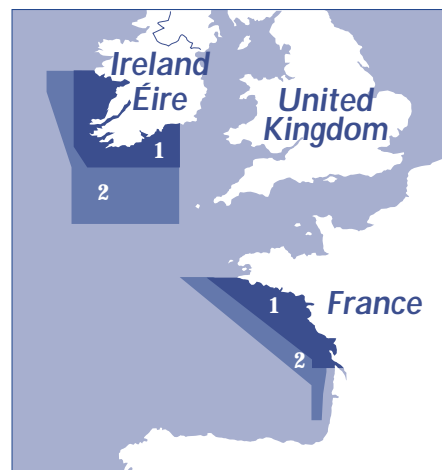
Edellä mainittuja ja muita kalakantoja koskevien, vuoden 2001 suurimpien sallittujen

Skotlannin länsipuolinen alue, jolla turskan pyynti on kielletty.

Pohjanmeren alueet, joilla turskan pyynti on kielletty.

Kummeliturskan suojelualueet Irlannin etelä- ja lounaisosassa sekä Biskajanlahdella.

1. Tarkkailijoita työssään näillä alueilla liikennöivillä kalastusaluksilla.
2. Suojelun piiriin kuuluvat alueet.

saaliskiintiöiden vähentämisen lisäksi neuvosto päätti, että on viipymättä laadittava monivuotisia, vähintään 5-vuotisia elvytys-suunnitelmia.

Komissio on käynnistänyt kiireelliset toimet näiden kalakantojen lyhytaikaisen suojelun varmistamiseksi odotellessaan lopullisia elvytys-suunnitelmia koskevien ehdotusten valmistumista.

Suurimpien sallittujen kokonaispyyntimäärien alentaminen voi jossakin määrin suojella kyseisiä kalakantoja. Tiettyjen kalastusalueiden tilapäinen sulkeminen saattaa niin ikään suojella kalakantoja kriittisinä kausina. Näin ollen Pohjanmerellä ja Skotlannin länsipuolella suljettiin aiemmin kuluvana vuonna kymmeneksi viikoksi turskan todennäköiset pyyntialueet kutuajaksi, jotta mahdollisimman moni

sukukypsä turska pääsisi kutemaan (katso kartat). Näiden alueiden rajaamisessa ilmenneet vaikeudet johtuivat osittain siitä, että kutupaikkojen täsmällistä sijaintia koskevat tiedot eivät olleet tarpeeksi tarkkoja. Entistä tarkemmat tiedot mahdollistaisivat kutupaikkojen sijainnin aiempaa tarkemman määrittelyn tulevaisuudessa.

Kummeliturskaa koskevissa kiireellisissä toimissa yhdistyvät tekniset toimet sekä valvontaa ja tietojen keräämistä koskevat toimet nuorten turskakalojen suojelemiseksi sekä pyyntialueilla että niiden ulkopuolisilla alueilla. Kummeliturskan osuudeksi aluksen kokonaissaaliille on määrätty 20 prosenttia aluksille, jotka pyytävät verkoilla, joiden silmäkoko on alle 100 millimetriä. Tämä ei kuitenkaan koske pituudeltaan alle 12-metrisiä aluksia, jotka tekevät päivän kestäviä pyyntimatkoja.

Biskajanlahdelle sekä Irlannin etelä- ja länsipuolelle on nuorten kummeliturskien suojelemiseksi perustettu suljettuja alueita, joita kutsutaan myös nimellä "box" ja joilla voidaan käyttää vain alle 100 millimetrin silmäkokoja olevia verkkoja. Aluksella olevista tarkkailijoista ja lastin purkamisen yhteydessä otettavista näytteistä koostuva valvontajärjestelmä valvoo suojelualueiden ulkopuolella pyytäviä aluksia, jotka käyttävät alle 100 millimetrin silmäkokoja. Näiltä kalavesiltä saata- vat myös toimien hienosäädön. Kummeliturskalastien purkamisen on mahdollista vain purkamiseen valtuutetuissa satamissa.

Toisena toimena komissio aikoo ennen kuluvan vuoden loppua muuttaa teknisiä toimenpiteitä koskevaa asetusta nuorten turskien ja kummeliturskien suojelemiseksi.

Tähän pyritään suurentamalla kyseisten lajien pyynnissä käytettävien verkkojen silmäkokoja, säätelemällä aluksella sallittujen saalismäärien koostumusta sekä tarkistamalla verkkorakenteita niiden valikoivuuden parantamiseksi.

Esimerkkinä mainittakoon, että verkon vakio-silmäkoko on 1. tammikuuta 2002 alkaen 100 millimetriä entisen 120 millimetrin sijasta demersaalilla kalavesillä Pohjanmeren ja Länsi- Skotlannin alueilla. Kalastus sallitaan monilla alueilla, joilla pyydetään tätä silmäkoko- koa pienemmillä verkoilla, mutta turskan salli- tuille pyyntimäärille on näillä vesillä tiukat rajoitukset. Osalla näistä alueista, joilla turska muodostaa väistämättä huomattavan osan pyydetävistä kaloista, mahdollisuutta poiketa normaalista silmäkoosta 120 millimetrin silmäkokoon on rajoitettu vuoteen 2002.

Poikkeukset

Komissio on joutunut tekemään vaikeita valintoja päättäessään kiireellisten ja teknisten toimien soveltamisalan laajuudesta eri kalave- sillä. Komissio on pyrkinyt takaamaan, että verkkojen silmäkokoja tai pyyntikieltoalueita koskevat säännöt koskevat kalastusalueita, joilla harjoitetaan kummeliturskan tai turs- kan liikakalastusta.

Poikkeuksia on myönnetty kalastusalueille, jotka voidaan tietojen pohjalta osoittaa ”puhtaiksi” (esim. siten, että sivusaaliina pyydetävän turskan osuus on hyvin alhainen, 5 prosenttia tai alle). Lisäksi alle 12-metriset vain päivän kestäviä pyyntimatkoja tekevät rannikkoalukset, joiden purettavasta lastista

Työskentelyä turskanpyyntialuksessa: näkymä, josta saattaa tulla harvinainen, ellei turskan pyyntiä suojella.

alle 5 prosenttia on kummeliturskaa, on vapautettu rajasta, jonka mukaan sivusaaliina pyydetävän kummeliturskan osuus voi olla korkeintaan 20 prosenttia. Poikkeuksia hyö- dyntäviä aluksia valvotaan erityisen tiukasti tarkkailijoiden toimesta ja pyyntilastin pur- kamisen yhteydessä otettavilla näytteillä.

Neuvostolla on mahdollisuus tarkistaa näitä toimia, kun komissio esittelee elvytysuunni- telmia koskevat ehdotuksensa myöhemmin tänä vuonna.

Pitkäaikaisia elvytystoimia koskeva strategia

Komissio esitteli kesäkuussa tiedonannon turska- ja kummeliturskakantojen monivuot- tisesta elvytysstrategiasta pohjaksi jäsenvaltioiden ja kalastuselinkeinojen edustajien kansa käytäville neuvotteluille. Tiedonannossa perusteltiin elvytysuunnitelmat ja tarkasteltiin jo käynnissä olevia toimia, ehtyneiden kantojen elvyttämiseksi todennäköisesti vaa- dittavia toimia sekä niiden todennäköistä vai- kutusta kalastuslaivastojen eri osiin.

Monivuotisten hallintamenetelyjen käyttöönotto

Komissio aikoo näiden toimien tehokkuuden ja yhtenäisyyden takaamiseksi sisällyttää elvytysuunnitelmiin monivuotiset hallintamenettelyt. Tätä lähestymistapaa on jo sovellettu vähäisessä määrin Pohjanmeren turskakantoihin (valkoturskaa lukuun ottamatta) ja Itämeren turska-, kilohaili- ja lohikantoihin.

Komissio odottaa neuvoston sitoutuvan suurimpien sallittujen saaliskiintiöiden asettamiseen kaikkien kantojen kuolleisuudelle aiemmin määriteltujen tasojen mukaisesti elvyttämisuunnitelmien soveltamisen keston ajaksi. Olennainen merkitys on luonnollisesti sillä, että kuolleisuustason asettaminen perustuu tieteellisiin lausuntoihin. Pyyntiponnistelut tai kalastustoiminta on siten mukautettava TACien mukaisesti.

Vaikka TACit voivat vaihdella vuosittain lyhyen aikavälin kalakantojen uusiutumisen erojen takia (joita ei ole helppo ennustaa), niiden tulisi aina heijastella sellaista vakaata kuolleisuustasoa, jota pidetään asianmukaisena kalakantojen elpymisen varmistamiseksi.

Tämä edellyttäisi turskan ja kummeliturskan kohdalla alhaisia pyyntikiintiöitä lähitulevaisuudessa ja suhteellisesti alennettuja kiintiöitä läheisten lajien kohdalla.

Pitkäaikaisten tavoitteiden ja lyhytaikaisten uhrausten yhteensovittaminen

Poliittisilla päättäjillä ja sidosryhmillä on ollut vaikeuksia sovittaa pitkäaikainen turskakantojen kohentamistavoite niihin välittömiin uhrauksiin, joita elvytystoimet edellyttävät asianomaisilta kalastuslaivastoilta. Kalastusteollisuus on joutunut seinää vasten. Kalastuslaivasto on paljon suurempi kuin nykyisten kalavarojen hyödyntäminen vaatisi. EU:n kalastussektoria on välttämättä supistettava, jotta siitä tulisi taloudellisesti kestävä ala.

Komissio pyrkii jakamaan uhraukset mahdollisimman tasapuolisesti. Elvytysuunnitelmia koskeva keskustelu osoittaa valinnan vaikeuden. Kunkin asianomaisen kalastussektorin edustajat ovat valittaneet komissiolle siitä, että tietyt toimet syrjivät alaa. Todellisuudessa yksikään kalastuslaivasto ei säästy elvytystoimien seurauksilta.

Turska- ja kummeliturskakantojen lopullisista elvytysuunnitelmista päättäessään neuvoston on tarkistettava komission jo aiemmin tekemiä valintoja, jotka koskevat kiireellisistä toimista poikkeamista.

Jäsenvaltioiden on tarkistettava kalatalouden ohjauksen rahoitusvälineen nojalla asettamaan rahoitusprioriteetteja. EU rahoittaa tämän ohjauksivälineen kautta erilaisia toimia, jotka vaihtelevat kalastusalueiden purkamisesta aina kalastusteollisuudesta poistuvien uudelleen koulutukseen. Tukea myönnetään myös varhaiseläkejärjestelmien rahoittamiseen.

Katse tulevaisuuteen

Kalastussektorilla on epäilemättä kovat ajat edessään. Tämän ei kuitenkaan pidä estää päättäjiä toteuttamasta välttämättömiä toimia. Myös kalastajien välisellä tiiviillä yhteistyöllä on ratkaiseva merkitys toimien onnistumisen kannalta. Monien kalakantojen uhanalainen asema osoittaa, että vanhoja toimintamalleja on muutettava. Meillä ei ole valinnan varaa: kalakantamme vaativat elvyttämistä. ■

Miten kieltotoimet koetaan kentällä?

Belgialainen tarkastaja: "Kalastajat noudattavat sääntöjä ja ovat yhteistyökykyisiä"

Ne kymmenen viikkoa, jolloin turskan pyynti on ollut kiellettyä Pohjanmeren suojelualueella, belgialainen kalastaja Sven Tahon on käyttänyt enimmäkseen suojelualueen eteläpuolen valvontaan Belgian merivoimien aluksessa. Rikkomuksia on todettu kaiken kaikkiaan hyvin vähän:

"Ensimmäisinä päivinä pysäytimme kaksi urheilukalastusalausta, joiden miehistö väitti, ettei se ollut tietoinen pyyntikiellosta. Muutoin alueelle ei tullut muita kalastajia lukuun ottamatta läpikulkumatkalla olleita aluksia", Sven totesi. *"Valtaosa kalastajista on noudattanut kieltoa tyytyväisinä siitä, että kiello koskee kaikkien jäsenvaltioiden kalastajia."* Belgian kalastajat olivat onnekkaita voidessaan siirtyä muille kalastusalueille, Biskajanlahdelle, Bristolin kanaalille ja Irlannin merelle. *"Tämän ansiosta maissa ei ole kärsitty tuotepulasta, kuten Tanskassa, jossa tilanne on muodostunut kriittiseksi",* hän lisäsi. Sven Tahon pitää hyvin myönteisenä kokemuksena myös sitä, että jäsenvaltioiden välille kehittyi hyvä yhteistyö: *"Jaamme alueen Alankomaiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan sekä osittain myös Ranskan kanssa. Onnistunut koordinaatio on taannut ympärivuorokautisen ja hyvin tasapuolisen valvonnan alueella. Olemme kutsuneet sitä operaatio Shark (Haiksi)."*

© Lionel Flagell

Elvytysuunnitelmat koskevat myös keisarihummereita, jota pyydetään yhdessä kummeliturskan kanssa.

Elvytysuunnitelmien sisältämät toimet

Elvytysuunnitelmista on syytä panna merkille kaksi asiaa: ensinnäkin niihin sisältyy uusia välineitä, kuten kalastustoiminnan rajoituksia. Toiseksi niillä laajennetaan sellaisten toimien soveltamisalaa, jotka eivät liity ainoastaan turskan ja kummeliturskan kalastukseen, vaan myös näihin kantoihin vaikuttavien muiden lajien kalastukseen.

Elvytysuunnitelmilla on joka tapauksessa tarkoitus yhtenäistää useita jo käynnistettyjä kiireellisiä toimia ja teknisiä lisätoimenpiteitä, jotta suunnitelmista tulee pysyviä. Toimet eivät kuitenkaan välttämättömydestään huolimatta riitä kalakantojen suojelemiseen. Niitä on kehitettävä edelleen myös esimerkiksi mukauttamalla turskan ja kummeliturskan kalastusalueiden läheisyydessä olevilla alueilla käytettäviä pyyntivälineitä lajien sivusaaliiden vähentämiseksi. Tämäkään ei kuitenkaan vielä riitä.

On pohdittava muita tekijöitä. Ensinnäkin on tarkasteltava pyyntiponnistelujen valvontakäytännön. EU:n kalastuslaivaston aiheuttamaa pyyntipainetta on vähennettävä. Sen arvioitu kalastuskapasiteetti on nimittäin ainakin 40 prosenttia yli sen, mitä vaaditaan saatavilla olevien kalavarojen pyytämiseen. Kokemuksesta tiedetään, että olennaiset toimet kuten liikakalastuksen kohteena olevien kalakantojen TACien vähentäminen ja pyyntivälineiden valikoivuuden parantaminen eivät riitä ratkaisemaan kalastuslaivastojen ylikapasiteettiongelmaa, joka johtaa väijäämättä liikakalastukseen.

Toinen tekijä liittyy tarpeeseen ulottaa elvyttämistoimet kaikille asianomaisille kalastusalueille. Kuten edellä on todettu, taloudellisesti ei ole mahdollista harkita kaikkien sellaisten alueiden sulkemista, joilla pyydetään todennäköisesti turskaa ja kummeliturskaa. Ei myöskään voida olettaa, että pyynti jatkuisi näillä alueilla aivan kuin turska- ja kummeliturskakannat eivät olisi uhattuina.

Uhrauksia on tehtävä kaikilla niillä kalastusalueilla, joilla harjoitettava pyynti vaikuttaa turskan ja kummeliturskan kuolleisuuteen, jos näiden molempien voimakkaasti ehtymässä olevien kantojen halutaan elpyvän. On löydettävä tasapaino mahdollisimman tehokkaiden elvytystoimien ja sen rajan välille, jonka ylityksessä toimilla saatetaan vahingoittaa kohtuuttomasti muuta kalastustoimintaa.

Komissio katsoo, että toimiin on ryhdyttävä, jotta kalastuslaivastojen jatkuvaan ylikapasiteettiongelmaan voitaisiin tarttua entistä tehokkaammin. Pitkällä aikavälillä tämä merkitsee kalastusalueiden vähentämistä. Lähitulevaisuudessa

se merkitsee kalastuksen rajoittamista siten, että säädellään elvytysuunnitelmien piiriin kuuluvia lajeja pyytävien alusten merellä viettämien päivien lukumäärää. Läheisiä lajeja, kuten koljaa, valkoturskaa, keisarihummereita tai kampeloja pyytävien alusten harjoittamaa pyyntiä on niin ikään oikeassa suhteessa vähennettävä. Komissio kuulee jäsenvaltioita ja kalastusteollisuuden edustajia siinä, miten voitaisiin panna täytäntöön merellä vietettyjen päivien lukumäärää koskevia rajoituksia.

Lisäksi voidaan harkita muita, yhteiseen markkinajärjestelyyn liittyviä toimia, kuten turskaa ja kummeliturskaa koskevien interventiotukihintojen poistamista. Myös hallinta- ja valvontatoimia on parannettava sen varmistamiseksi, että kaikki asianomaiset toteuttavat toimia tasapuolisesti.

Elvytyssuunnitelmat: usein esitettyjä kysymyksiä

1. Miksi komission pitäisi asettaa rajoituksia ja aiheuttaa taloudellisia vaikeuksia monilla kalastusalueilla elvyttääkseen turskan kaltaisen lajin kantoja, vaikka niiden taloudellinen merkitys on nykyään vähäinen monilla EU:n kalastusteollisuuden osa-alueilla? Eikö olisi järkevämpää myöntää, että turskan pelastaminen on jo myöhäistä, ja keskittää voimavarat muiden lajien hoitoon?

Kalastusministerien neuvosto ilmoitti selkeästi viime joulukuussa tekemissään päätöksissä asettavansa turska- ja kummeliturskakantojen elvyttämisen etusijalle. Kyse on hyvin arvokkaista kalakannoista, jotka ovat olleet perinteisesti yhteisön kalastusteollisuuden perusta. Jos niiden kantojen ehtymisen – joka johtuu lähinnä liikakalastuksesta – estämisessä epäonnistutaan, se olisi suuri tappio kalastuksen kestäväälle hoidolle yhteisössä ja osoitus siitä, että sama saattaa odottaa myös muita kalakantoja tulevaisuudessa. Lisäksi jotkin turska- ja kummeliturskakantojen elvyttämisen osana käynnistetyistä toimista, kuten verkkojen silmäkoon suurentaminen, saattavat edistää muiden kalakantojen kestävyttä pitkällä aikavälillä, vaikka ne lyhyellä aikavälillä merkitsivät joitakin tappioita.

2. Voidaanko viranomaisia vaatia korvaamaan kalastajille elvytyssuunnitelmista aiheutuvat taloudelliset tappiot, joita syntyy joko kalastuksen rajoittamisen tai verkkojen silmäkoon suurentamisesta aiheutuvien pyyntitappioiden takia?

Jäsenvaltioilla on yhteisön sääntöjen puitteissa mahdollisuus myöntää kalastusaluksille tukea kalastusalusten väliaikaisen seisottamisen synnyttämien tappioiden korvaamiseksi. Seisottaminen johtuu yhteisössä tai jäsenvaltioissa tiettyihin kalakantoihin kohdistettujen elvytyssuunnitelmien toteuttamisesta. Tuki voidaan tietysti rajoituksin rahoittaa yhteisössä yhteisesti kalatalouden ohjauksen rahoitusvälineen (KOR:in) puitteissa. Jäsenvaltioiden tehtävänä on päättää tällaisen tuen maksamisesta ja siitä, pyydetäänkö siihen KOR:in kautta myönnettävää rahoitusta. On kuitenkin myönnettävä, että korvaaminen tulee todennäköisesti hyvin kalliiksi, kun otetaan huomioon niiden alusten lukumäärä, joita turska- ja kummeliturskakantojen elvyttäminen koskee. Näin ei myöskään ratkaista perusongelmaa, eli kalastuskapasiteetin ja pyydetävissä olevien kalavarojen välistä epätasapainoa, joka on kalakantojen ehtymisen suurin syy.

3. Miksi elvytyssuunnitelmat olisivat yhtään sen tehokkaampia kuin edellisestä kalakantojen säilyttämiseen pyrkineet ponnistelut?

Ensinnäkin tietoisuus Euroopan kalastussektorin vakavista ongelmista on kasvanut jatkuvasti myös kalastajien keskuudessa. Viime vuosina myös neuvostossa on entistä päättäväisemmin haluttu vähentää suurimpia sallittuja saaliskiintiöitä. Tämä on myönteinen signaali niiden vaikeiden päätösten kannalta, joita on tehtävä elvytyssuunnitelmien laatimiseksi.

Elvytystoimet kohdistetaan myös tarkoin määriteltyihin lajeihin, joille taataan siten erityinen suojele useaksi vuodeksi. Perinteisten säilyttämistoimien rinnalla on tarkoitus toteuttaa myös uusia tärkeitä toimia, kuten pyyntiponnistelujen valvontaa tietyillä kalastusalueilla. Lopulta jää kuitenkin nähtäväksi, ryhtyykö neuvosto todella toimiin, jotka ovat välttämättömiä kalakantojen elpymiseksi.

Miten kieltotoimet ovat vaikuttaneet elinkeinoon ?

Skotlantilainen jalostusteollisuuden edustaja: "Me emme selviydy"

William Clark toimii jalostuksessa Peterheadissa Skotlannissa. Hänen johtamansa turskan ja koljan jalostukseen erikoistunut yritys on kokenut kovia: "Olemme kärsineet merkittäviä taloudellisia tappioita. Monet alan jalostajat ovat joutuneet kärsimään kovasti niistä viikoista, joihin pyynti on ollut kiellettyä. Meillä ei ole ollut aikaa valmistautua kieltoihin ja etsiä uusia tavarantoimittajia. Sen vuoksi olemme joutuneet reagoimaan kiireesti ongelmaan ja ostamaan tuotteita ylihintaan." Koillis-Skotlannin alue on hyvin riippuvainen kalastuksesta. Alueen nykytilanne on vaikea. William Clark näkee ratkaisuja toiminnan monipuolistamisessa ja turskan viljelyssä, johon hän kuitenkin suhtautuu edelleen hyvin varauksellisesti: "Turska on olennainen osa kulttuuriamme, ja kuten tiedätte, britit inhoavat muutoksia. Turskan kasvatusta on jo antanut tuloksia, mutta viljelty kala tulee paljon kalliimmaksi kuin luonnonvarainen kala. Kukaan ei osaa sanoa mitään varmaa alan tulevaisuudesta. Me taas aiomme panostaa tuotteiden laatuun, jotta saisimme niistä mahdollisimman hyvän voiton."

4. Poikkeuksia myönnetään verkkojen pienen silmäkoon käytön sallimiseksi tietyillä kalastusalueilla sillä edellytyksellä, että rajoitettu määrä turskan ja kummeliturskan sivusaalista pidetään aluksella. Monimutkaisen ja vaikeasti valvottavan järjestelmän soveltaminen tarkoittaa sitä, että kalastajat joutuvat heittämään aiempaa enemmän pois markkinoilla kysytyjä kalalajeja. Miten tämä voi edistää turska- ja kummeliturskakantojen elpymistä?

Tuoreet pyyntitiedot osoittavat, että monissa tapauksissa, joissa poikkeuksia on sovellettu, kyseiset kalastusalueet ovat osoittautuneet ”puhtaiksi”, toisin sanoen niillä esiintyy vain vähän tai ei ollenkaan turskaa tai kummeliturskaa. Valvontaviranomaiset myös valvovat näitä alueita erityisen tiukasti. Esimerkiksi poikkeukset, joita sovelletaan kalastuksen sivusaaliina pyydyttävään turskaan tai keisarihammerien esiintymisalueella pyydyttävään pieneen kummeliturskaan, riippuvat tietyillä aluksilla toimivista tarkkailijoista sekä lastin purkamisen yhteydessä otettavista näytteistä. Jos voidaan näyttää toteen, että poikkeukset vaarantavat turska- tai kummeliturskakantojen elpymisen, tehdään mukautuksia joko lisätoimin, kuten kalastusalueita sulkemalla, tai vaatimalla entistä valikoivampien pyyntivälineiden käyttöä. Poikkeuspäätökset voidaan tarpeen tullen myös kumota. ■

Millaisiin toimiin voidaan ryhtyä kalakantojen suojelemiseksi?

Suurimmat sallitut saaliit (TAC)

Kansainvälinen merentutkimusneuvosto (ICES) antaa vuosittain tieteellisiä lausuntoja useimpien kalakantojen tilasta Koillis-Atlantilla. Komission oma tieteellinen, tekninen ja taloudellinen kalatalouskomitea (STEFEC) käsittelee lausunnot ja antaa omia suosituksiaan. Komissio ehdottaa näiden tieteellisten lausuntojen pohjalta neuvostolle seuraavan vuoden kiintiötä (TAC) siten, että EU:n vesiltä kaupalliseen tarkoitukseen pyydyttäviä kantoja voidaan turvallisesti määrätä pyydyttäväksi. Pyyntikiintiöt jaetaan jäsenvaltioiden kesken sovitun jakoperusteen mukaisesti.

Tekniset toimenpiteet

Nämä voivat vaihdella ja käsittää erilaisia sääntöjä. Voidaan esimerkiksi perustaa pyyntikielto- tai suojelualueita silloin, kun niillä esiintyy runsaasti nuoria tai täysikasvuisia kaloja lisääntymiskaudella, voidaan määrätä verkkojen vähimmäissilmäkokoko tai vaatia sellaisten pyyntivälineiden käyttöä, jotka parantavat nuorten tai pyyntilajeihin kuulumattomien lajien mahdollisuuksia paeta niistä.

Tällaisiin pyyntivälineisiin voi kuulua neliömuotoisista verkkosilmistä koostuvat verkonosat - jotka jäävät auki verkon venyessä - tai metallisäleiköt (*katso Kalastus Euroopassa - lehden nro 3*). Sääntöjä voidaan asettaa myös verkkopunoksen paksuudesta, solmujen määrästä, verkon tiettyjen osien pituudesta tai verkon eri osien silmäluvusta, sillä kaikilla näillä tekijöillä voidaan vaikuttaa verkkosilmien avaantumiseen ja siten saaliin pakenemismahdollisuuksiin ennen verkon nostamista alukseen.

Teknisiin toimenpiteisiin voi kuulua myös sivusaaliin (pyyntikohteena olevien lajien ohella pyydyksiin joutuvat lajit) enimmäismäärän määrittely tai sääntöjä aluksella sallittujen pyyntilajien koostumuksesta sen varmistamiseksi, että pyyntivälineitä käytetään niille tarkoitettujen lajien pyytämiseen.

Kalastuksen vähentäminen

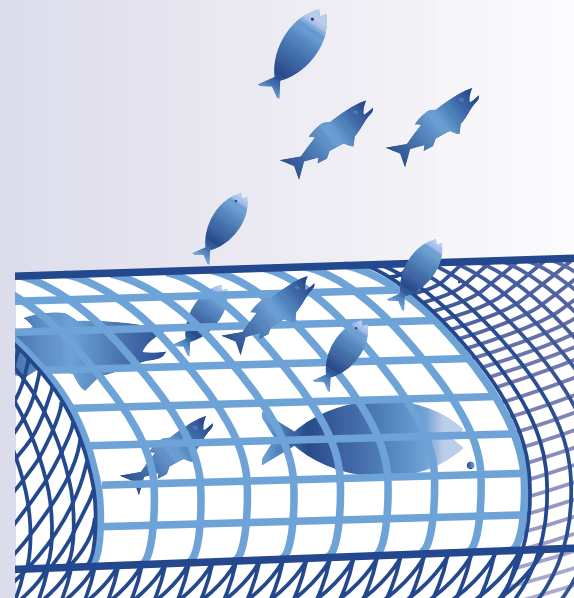
Tähän voidaan päästä kalastusalueiden säännöllisellä purkamisella. EU:n tukea on mahdollista saada kalatalouden ohjauksen rahoitusvälineen (KOR:in) avulla alusten romuttamiseen, niiden siirtämiseksi kolmansiin maihin tai niiden käyttötarkoituksen muuttamiseksi esim. matkailun tai tutkimuksen käyttöön.

Kalastusta voidaan vähentää myös rajoittamalla alusten kalakantoihin kohdistamia pyyntiponnisteluja siten, että asetetaan määräyksiä alusten merellä viettämien päivien lukumäärästä.

Valvonta ja säätely

Toimien tehokkuus edellyttää myös kalastuksessa, kuten millä tahansa muulla politiikan osa-alueella, että niitä toteuttavat ne, joihin ne on kohdistettu. Säätely ja valvonta ovat välttämättömiä sen varmistamiseksi, etteivät väärinkäyttöihin syöllistyvät horjuta muiden ponnisteluja. Sääntöjen noudattamisen valvominen merellä on tunnetusti vaikeaa. Turskaa ja kummeliturskaa koskevin kiireellisin toimin on pyritty parantamaan valvontaa sijoittamalla aluksiin tarkkailijoita ja raportoimalla alusten liikkeistä valvotuilla alueilla ja niiden ulkopuolella.

Neliösilmäluukku

Neliösilmäiset verkot eivät veny, jolloin nuoret kalat pääsevät karkaamaan troolista.

Kapteenina nainen

Ranskalainen Carole Boisson on yksi harvoista laajamuotoista kalastusta harjoittavista naisista Euroopassa ja lisäksi myös 54-metrinen Albert Granet -nimisen aluksen kapteeni. Tapaamme tämän naispuolisen merenkävijän, joka on juuri palannut maihin vietettyään 30 päivää merellä.

Rauhallinen ääni ilmoittaa puhelinvastaajassa: *"Hei, tämä on Carole Boissonin puhelinvastaaja. En ole paikalla, mutta tiedätte, mistä minut tavoittaa..."*. Hänet tavoittaa Pohjois-Skotlannista Lorientin kaupungista kotoisin olevasta ranskalaisesta avomeritroolarista. 31-vuotias Carole Boisson seuraa aluksen komentosillalla troolin hidasta nousua kannelle. Carole Boisson tuntee tämän operaation läpikotaisin. Nopea silmäys pingotettuihin vajereihin, ja verkon ääriiviivat tulevat näkyviin. Hetkeä myöhemmin aluksen kannelle virtaa yli 10 tonnia lestikalaa, huotrakalaa, molvakaloja, piikkihaita ja muita valtameren pohjassa eläviä kaloja.

Sen lisäksi, että Carole Boisson pyytää yli 1000 metrin syvyydessä elävää kalaa, hän myös toimii aluksen miehistön kapteenina. Miehistöön kuuluu 16 merimiestä, joista osa saattaa olla häntä yli 15 vuotta vanhempia ja joiden luottamuksen hänen on pitänyt voittaa löytämällä hyviä kalastusalueita, joista kaikkien tulot ovat riippuvaisia. *"Monia asioita on hoidettava yhtä aikaa: reittejä, erilaisia toimintoja sekä ihmissuhteita"*, Carole toteaa. Kun kaikki sujuu hyvin, saamani kiitoksen lisäksi miehistön keskuuteen syntyy yhteishenkeä. *"Ilman miehistöni apua mikään ei olisi ollut mahdollista. Onnistumiseni on osittain heidän ansiotaan, mitä en unohtakaan. En tietenkään voi unohtaa myöskään varustamopäällikköäni, joka on antanut avomeritroolarin johdettavakseni."*

Pitkä tarina

Miten tämä bretagnelainen on päätenyt 54-metrinen aluksen kapteeniksi? Se on pitkä ja monivaiheinen tarina. *"Jo pikkutyöstä alkaen isäni, joka oli kapteeni hänkin, otti minut mukaansa avomeritroolarin"*, Carole muistelee. Hän on troolannut nyt 10 vuotta, ensin vain matkustajana ja sitten radiosähköttäjänä. Sen jälkeen hän siirtyi kannelle vintturinkäyttäjäksi. Siellä hän oppi käsittelemään trooleja. Hyvin nopeasti hän halusi oppia kaiken aluksesta. Työnantajan kannustuksesta hän meni kalastuskouluun, valmistui päälliköksi ja sai paikan Granet-aluksessa. Hänen silloinen kapteeninsa opetti hänelle ammatin salat. Myöhemmin Carole valmistui kalastusaluksen kapteeniksi.

Hän opiskeli useita kuukausia Nantesissa, missä hän oli kurssin ainoa naispuolinen opiskelija. Valmistuttuaan hän pääsi töihin Granet-alukselle, jossa hän on vuorotellut yhdeksän kuukauden ajan ensimmäisenä perämiehenä ja kapteenina.

Merimies ja äiti

Carole Boisson viettää kuukauden merellä ja viikon maissa, jolloin hän palaa seitsemänvuotiaan tyttärensä Chloén luokse Bretagnen Locmiquélicissa sijaitsevaan pieneen valkoiiseen taloonsa. *"Minulla on ihana äiti, jonka huomaan voin uskoa tyttärenteni, kun itse olen työssä"*, Carole toteaa. Carole on siis myös äiti, ja äitinä hän soittaa alukselta kotiin tyttärelleen lohduttaakseen tätä. Isoäiti, äiti ja tytär: kolme naissukupolvea ja kolme erilaista näkemystä kalastajan ammattiin. Ei ole mikään sattuma, että Carole kiinnittää hyvin paljon huomiota miestensä turvallisuuteen. Äitinä hän osaa arvostaa elämää. Näin ollen hän vaatii aluksen kannella työskenteleviä matruuseja käyttämään kypärää ja jopa pelastusliivejä. *"He ovat kuin pikkupoikia, jotka yrittävät piiloutua valvovalta katseeltani... Useimmiten onnistun kuitenkin löytämään heidät"*, hän lisää hymyillen.

Carolen loma maissa lähenee loppuaan, ja hänellä on jo mielessään seuraavat kalastusreissut. *"Tämä on ammatti, joka vie täysin mukanaan ja jossa ei sallita virheitä."* Seuraavana päivänä Carole lentää varustamon hiljattain hankkimalla lentokoneella, jonka tarkoituksena on hoitaa miehistön kuljetukset Lorientin ja Skotlannin välillä. Skotlannissa sijaitsee pitkälle kehitetty Lochinverin varustamon tukikohta. Muutamassa tunnissa Carole on täysin toisessa maailmassa: suurkalastuksen parissa aavalla ulapalla. ■

© Lionel Flageul

31-vuotias Carole Boisson on 54-metrinen aluksen kapteeni.

Onko tulevaisuus sekaviljelyssä?

Jo muutamia vuosia nousussa olleen vesiviljelyn puutteet ovat tiedossa. Toisten antaessa alalle tunnustusta toiset kritisoiivat sitä pitäen sitä ympäristöhaittojen syypanä. Tutkijat ja osa alan asiantuntijoista yrittävät löytää keinoja ympäristöhaittojen korjaamiseksi ja parantaakseen samalla toiminnan laatua. Sekaviljely kuuluu lupaavien alojen joukkoon.

Ympäristöntutkijat, paikalliset kalastajat ja viljelytilojen läheisyydessä elävä rannikkoväestö kohdistavat kritiikkinsä useimmiten rannikoilla harjoitettavaan vesiviljelyyn. Painostus kohdistuu vesiviljelijöihin, joita syytetään siitä, etteivät he ota tarpeeksi huomioon ammattinsa haittoja. Alan kiistanalaisuutta lisäävät vielä kalliit tuotantomenetelmät ja etenkin vesiviljelytiloilla käytettävän ravinnon kalleus.

Monet vesiviljelijät toivoisivat ratkaisuja toiminnastaan aiheutuvan ympäristön pilaantumisen vähentämiseksi ja alan kannattavuuden nostamiseksi. Tutkijat ovat tutkineet erilaisia ratkaisuvaihtoehtoja, joista sekaviljely on yksi. Sekaviljelyssä (termiä käytetään erottamaan sekaviljely erikoistuneesta viljelyksestä) perusviljelyyn voidaan yhdistää yhden tai usean lajin tuotanto mikäli lajit elävät läheisessä yhteydessä keskenään. Lajien sekaviljely on mahdollista, koska kasvustalaiden synnyttämät jätteet (ammoniakit, fosfaatit, kalojen jätösten sisältämät nitraatit ja ravinnon ylijäämät) siirtyvät läheisessä yhteydessä elävien muiden lajien elimistöön. Siten jätteiden hajoamisen synnyttämä mikrobien toiminta ja orgaaninen toiminta sekä vesiviljelyn ympäristöhaitat vähenevät.

Sekaviljelyä on tutkittu monin eri tavoin. Tutkijat ovat nimenneet kolme meriympäristöjen lajiluokkaa, jotka voidaan yhdistää lohen kasvatukseen: näitä ovat tietyt levät sekä osa merisileistä ja merikorvista.

Ihminen kerää ja hyödyntää monia levälajeja kaikkialla maailmassa. Valtaosa päivittäisistä kulutustuotteistamme sisältää levää, kuten hammastahnat sekä erilaiset jäätelöt ja vanukkaat. Polysakkarideja (glusideja) eli näiden vesikasvien uutetta käytetään myös tiettyjen tekstiilien, maalien ja maatalouden lannoitteiden perusraaka-aineena. Myös lääketieteellinen tutkimus hyötyy levistä. Merisilejä ja merikorvia sitä vastoin käytetään lähinnä ravinnoksi.

”Kaikki on syytä hyödyntää”

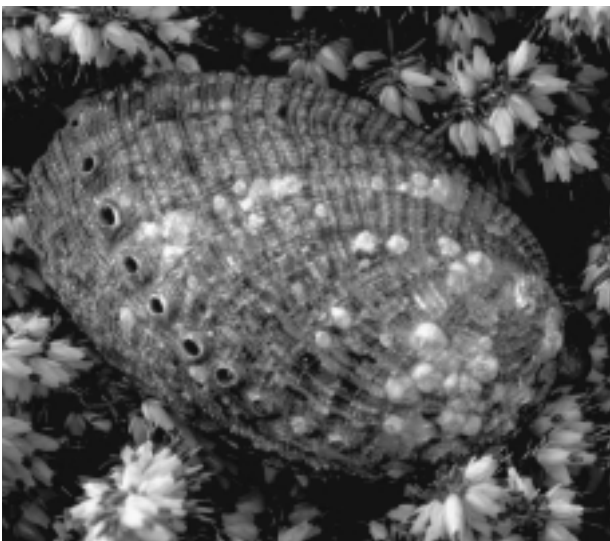
Lohen kanssa samassa elinympäristössä kasvatettava levä kasvaa nopeasti ja suodattaa kalojen hylkäämiä ravintoaineita, joita juuri ympäristöntutkijat pitävät syynä verkkoalaiden alla sijaitsevien bentaalisten elinympäristöjen pilaantumiselle. Tiettyjen kemikaalien kuten ammoniakien, fosfaattien ja nitraattien kerääntyminen saattaa vahingoittaa kaloja ja hidastaa niiden kasvua. Levää kemikaalit sitä

vastoin lannoittavat. Lohen kasvatukseen yhdistetty merisilien ja merikorvien kasvatus johtaa samansuuntaisiin tuloksiin. Nämä molemmat selkärangattomat nimittäin kykenevät imemään itseensä elinympäristössään kelluvia kiinteitä jätteitä ja ylimääräisiä ravintoaineita.

Kalojen ruokinta koituu vesiviljelijöille kalliiksi, joten siitä on syytä tehdä mahdollisimman kannattavaa. ”Hukkaan heitettyjä” ravintoaineita imevien lajien hyödyntämisessä on kolme hyvää puolta: ruokinnasta voidaan tehdä kannattavaa, ympäristöhaittoja voidaan siten vähentää ja tuotteista (levistä, merikorvista ja merisileistä) voidaan tehdä kaupallisesti kannattavia.

Vesiviljely on nykyisin voimakkaassa nousussa. Edellä mainittujen markkinoiden merkitys kasvaa jatkuvasti, sillä tavoitteena on kyetä vastaamaan erikoistuneisiin viljelymuotoihin liittyviin taloudellisiin ja ympäristöllisiin haasteisiin.

Kaukoitään verrattuna sekaviljely on lähtenyt hitaasti kasvuun sekä Euroopassa että Yhdysvalloissa. Jo muutamia vuosia harjoitettu sekaviljelyn tieteellinen tutkimus on sitä vastoin osoittanut tehokkuutensa. Euroopan unionissa on käynnissä tutkimushankkeita, joista osa kuuluu yhteisön yhteisrahoituksen piiriin. ■

© Ifremer - O.Barbaroux

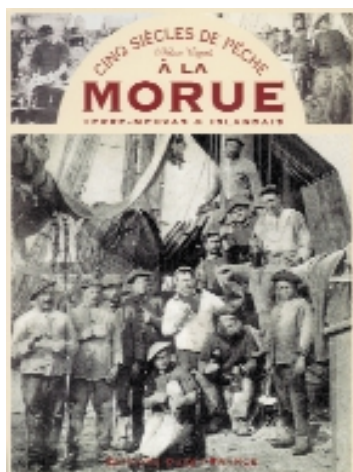
Lohen kanssa yhdessä elävä merikorva voi tarjota hyvän tulevaisuuden lohenviljelylle.

Marokon aluevesillä pyytävälle Espanjan ja Portugalin kalastuslaivastoille luvassa lisää tukea

197 miljoonaa euroa on se määrä, jonka Euroopan komissio on luvannut osoittaa aiemmin jo myönnettyjen rakennetukien lisäksi avustushjelmaan, jolla tuetaan Espanjan ja Portugalin kalastusaluksia ja miehistöä, jotka kärsivät siitä, ettei Marokon kanssa tehtyä kalastussopimusta ole uusittu. Käytän-

nössä avustus koskee 4300:aa henkilöä ja noin 400:aa alusta. Tällä erityistuella (josta 94,6 prosenttia on Espanjalle) on tarkoitus edistää alusten lopullista purkua tai niiden mukauttamista uusiin tehtäviin sekä rahoittaa kalastajien uudelleen koulutusta tai varhaiseläkkeelle jäämistä. Tukea voivat saada ainoastaan

kalastajat ja laivanvarustajat, jotka ovat saaneet korvauksia jo kaudella 2000-2001. Ohjelmaa sovelletaan 1. heinäkuuta 2001 alkaen. Asiasta kiinnostuneet alan ammattilaiset voivat jättää rahoitushakemuksia kansallisille viranomaisilleen 31. joulukuuta 2002 asti. Toimien toteuttaminen ulottuu vuoteen 2004 asti. ■

Luettavaa Turskanpyynti eilen ja tänään

Turskanpyynnillä on ollut useita vuosisatoja keskeinen asema monien Euroopan alueiden taloudessa. Joka vuosi tuhannet kalastajat suuntasivat helmi- tai maaliskuussa kohti Newfoundlandia tai Islantia viettääkseen pitkiä aikoja hyisellä merellä henkensä kaupalla. Työrupeamat turskanpyyntialuksilla olivat hirvittävän pitkät ja arkipäivät raskaita.

Toimittaja Nelson Cazeils kuvailee turskanpyynnin vanhaa, monivivahteista ja koskettavaa historiaa teoksessa nimeltä "Turskanpyyntiä viidellä eri vuosisadalla" (Cinq siècles de pêche à la morue). Teos tarjoaa kattavat tiedot nykyisin uhanalaisen turskan pyynnin loisteliaasta menneisyydestä. ■

«Cinq siècles de pêche à la morue» Nelson Cazeils, kustantaja Ouest-France. Saatavana ranskaksi. Hinta: 15,09 euroa. Puh: (33-2) 99 32 58 23, faksi: (33-2) 99 32 58 18. s-posti: edilarge.commerciale@wanadoo.fr

Uusi yhteisymmärryspöytäkirja Mauritanian kanssa

EU ja Mauritania ratifioivat uuden kalastuksen yhteisymmärryspöytäkirjan viideksi vuodeksi ajalle 1. 8. 2001-31. 7. 2006. Mitä uutta pöytäkirja tuo tullessaan? Uutta ovat rahoituksen lisääminen ja mahdollisuudet lisätä tiettyjen lajien pyyntiä. EU:n maksamaa rahoitusosuutta on nostettu 266,8 miljoonasta eurosta 430 miljoonaan euroon. Osa rahoituksesta käytetään Mauritanian kalastussektorin uudistamiseen ja paikallisen kalastustoi-

minnan valvonnan parantamiseen paikallisilla vesillä. Myös asianomaisten alusten omistajien rahoitusosuutta aiotaan nostaa. Uusissa määräyksissä edellytetään säännöllistä kalavarojen tilan tieteellistä valvontaa ja valvonnan lisäämistä sekä pyyntimahdollisuuksien mahdollista mukauttamista kalakantojen tilassa tapahtuvien muutosten mukaisesti. Lisäksi edellytetään, että yhteisön aluksille palkataan aiempaa enemmän mauritanialaisia kalastajia,

että Mauritaniaan puretaan lastia aiempaa enemmän, ja että yhteisön kalastusalueita siirretään kauemmaksi rannikoista.

Pöytäkirja on tärkein EU:n ja kolmannen maan välillä tehty sopimus kalastusmahdollisuuksien ja rahoituksen kannalta. On syytä muistaa, että EU uudisti viime touko- ja kesäkuussa myös Cap Verden ja Guinea-Bissaun kanssa tekemänsä kalastussopimukset. ■

TILAUSKUPONKI

Lähettkää kuponki
postitse osoitteeseen

Euroopan komissio

Kalastuksen pääosasto
Viestintä- ja tiedotusyksikkö
Rue de la Loi 200
B-1049 Bruxelles
tai faksilla numeroon (32-2) 299 30 40
Sähköposti: fisheries-magazine@cec.eu.int

Haluan saada maksutta *Kalastus Euroopassa* -lehden (5 numeroa vuodessa) seuraavalla

kielellä: ES DA DE EL EN FR IT NL PT FI SV

Kappalemäärä: _____

Sukunimi: _____ Etunimi: _____

Organisaatio/asema: _____

Katuosoite: _____ Postilokero: _____

Postinumero: _____ Kaupunki: _____ Maa: _____

P. _____ F. _____

Sähköposti: _____

